

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI REALIZOWANY W GIMNAZJUM W RZYKACH W ROKU SZKOLNYM 2014/2015

**Zatwierdzony
na posiedzeniu Rady Pedagogicznej
w dniu 09.09.2014 r.**

Wykaz aktów prawnych zobowiązujących szkołę do prowadzenia działań profilaktycznych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku, ratyfikowana przez Polskę 30 września 1991 r. (Dz. U. nr 120, poz. 526)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra edukacji i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458 ze zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół(Dz. U. z 2009r. NR4, poz. 17)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi(tekst jednolity –Dz. U. z 2002r.Nr 147, poz. 1231; Dz. U z 2007r. Nr 70, poz. 473)
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz.1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48 ; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz.469; Nr 120 po. 8264)
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982(tekst jednolity: Dz.U. z 2002r.Nr11,poz.109 z późniejszymi zm.)
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych(Dz. U. Nr 10, poz. 55 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem(Dz. U. Nr 26 z 2003r., poz.226)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 46)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach(Dz. U. Nr 11 poz. 114)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011.r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016(Dz. U.z 2011.r.Nr78, poz. 428)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 61, poz. 624)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2002 r. nr 15, poz. 142)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2002 nr 51 poz. 458)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologicznej i pedagogicznej (Dz. U. 2001 r. nr 11, poz. 114)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. 2003 r. nr 13, poz. 226).
- Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach(Dz. U. z dnia 2 grudnia 2010 r.)

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój, zaburzają zdrowy styl życia (w literaturze określonych jako zachowania ryzykowne).

Istota działalności wychowawczej i działalności profilaktycznej wskazuje, że są to odrębne procesy, różniące się głównie celem, do którego zmierzają, są jednak ściśle ze sobą powiązane. Z jednej strony bowiem wychowanie pełni rolę nadrzędną, nadającą profilaktyce sens. Z drugiej zaś strony profilaktyka, poprzez swoje działania zapobiegawcze i korekcyjne, tworzy warunki do sprawnego realizowania procesu wychowawczego.

Charakter działań profilaktycznych może być różny w zależności od potrzeb osób, do których jest kierowany.

Populacje dzieci i młodzieży możemy podzielić na grupy:

niskiego ryzyka - należą tu osoby, które nie podejmują jeszcze zachowań ryzykownych, są przed inicjacją. Do tej grupy niskiego ryzyka skierowana jest **profilaktyka pierwszorzędowa** polegająca na promocji zdrowia i zapobieganiu zagrożeniom poprzez budowanie i rozwijanie umiejętności radzenia sobie z wymogami życia- jej celem jest odroczenie inicjacji;

podwyższonego ryzyka - należą tu osoby, które mają już za sobą pierwsze próby zachowań ryzykownych. Do tej grupy ryzyka skierowana jest **profilaktyka drugorzędowa** (wczesna identyfikacja), która **ma na celu ujawnianie osób przejawiających pierwsze objawy zaburzeń oraz pomagać im w zrozumieniu istoty problemów i wycofaniu się z dysfunkcji;**

wysokiego ryzyka - należą tu osoby o utrwalonych zachowaniach ryzykownych. Do tej grupy ryzyka skierowana jest **profilaktyka trzeciorzędowa** rozumiana jest jako interwencja po wystąpieniu dysfunkcji. Ma ona na celu: przeciwdziałanie pogłębianiu się procesu chorobowego, umożliwienie osobie objętej terapią i rehabilitacją powrotu do społeczeństwa. Należą tu działania ściśle terapeutyczne, rehabilitacyjne i resocjalizacyjne.

W Gimnazjum w Rzykach realizujemy profilaktykę pierwszorzędową z elementami profilaktyki drugorzędowej, której zadaniem jest przeciwdziałanie zagrożeniom, wspieranie procesu wychowania oraz identyfikacja osób będących w grupie podwyższonego ryzyka. Szkolny Program Profilaktyki realizowany w naszej szkole jest uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły, oraz statutu placówki, dostosowany jest do warunków szkoły i wieku rozwojowego uczniów, odpowiada na realne problemy oraz zagrożenia pojawiające się w szkole i w środowisku.

Program został opracowany, po przeprowadzeniu diagnozy problemów młodzieży, a na podstawie ewaluacji opracowano cele, treści, zadania, przewidywane efekty pracy profilaktycznej skierowanej do uczniów.

Program opiera się na strategiach profilaktycznych tj. informacyjnych, edukacyjnych, działań alternatywnych, wzmacniających, pracy z rodziną, pracy z grupą rówieśniczą, pracy w środowisku lokalnym.

Taki model zajęć profilaktycznych nastawiony jest na rozwijanie ogólnych umiejętności

psychologicznych oraz społecznych i opiera się na założeniu, że to nie sama używka jest groźna, lecz pewne „braki” tkwiące w człowieku. Działania profilaktyczne prowadzone w naszej szkole wspomagają młodego człowieka, ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, inicjują i wzmacniają czynniki chroniące. Profilaktyka prowadzona jest na dwóch poziomach: uniwersalnym i selektywnym.

Cele programu profilaktyki

Celem nadrzędnym programu profilaktyki jest wyposażenie ucznia w wiedzę i umiejętności zdrowych zachowań wobec współczesnych zagrożeń oraz tworzenie w szkole atmosfery przyjaznej uczniom i ich rodzicom.

Cele jakie chcemy osiągnąć:

- **podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczniów;**
- **podniesienie poziomu wiedzy na temat zachowań agresywnych i przemocy**
- przekazanie informacji o konsekwencjach przyjmowania używek, środków psychoaktywnych, pokazanie uczniom perspektywy zdrowego życia;
- rozwijanie psychospołecznych umiejętności życiowych uczniów umożliwiających radzenie sobie z problemami życia codziennego i samorealizacja;
- kształtowanie w uczniach poczucia własnej wartości oraz motywowania do podejmowania w środowisku szkolnym różnych form aktywności zaspokajających potrzeby psychiczne, emocjonalne, społeczne i duchowe;
- rozwijanie tolerancji na odmienność innych;
- ochrona uczniów przed skutkami wagarów;
- ukazanie uczniom zagrożeń płynących ze strony sekt, niebezpiecznych subkultur;
- wzrost kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- rozszerzanie form pomocy dzieciom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Zadania programu ukierunkowane są na:

1. Promowanie rozwoju jednostek w kierunku realizowania ich potencjalnych możliwości – tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi;
2. Promowanie zdrowego stylu życia;
3. Przeciwdziałanie destrukcyjnym czynnikom takim jak: ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa, stresy rodzinne i szkolne, przemoc, cyberprzemoc, izolacja społeczna, niktynizm, alkoholizm, narkomania, lekomania, uzależnienie od Internetu, anoreksja, bulimia, przestępczość, prowadzenie niezdrowego stylu życia, trudności finansowe, niewłaściwe warunki mieszkaniowe itp.;
4. Włączenie młodzieży w organizowanie i odpowiedzialne kontrolowanie swojego życia domowego i szkolnego (z uwzględnieniem problematyki wolności od środków odurzających i umiejętności dokonywania słuszych wyborów);
5. Umożliwienie młodzieży kontaktu z placówkami przeznaczonymi do pomagania ludziom w pokonywaniu trudności.

W zakresie wiedzy dąży się do tego, aby wyposażyć młodego człowieka w:

1. informacje dotyczące sposobów skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi lękami, wynikającymi zarówno z problemów osobistych, jak i interakcji rówieśniczych;

2. wiedzę o wpływie środków odurzających na organizm ludzki i ich interakcjach;
3. informacje o psychologicznych, społecznych, prawnych kosztach uzależnień;
4. informacje dotyczące odpowiedzialności karnej za czyny popełniane przez nieletnich;
5. wiedzę o sposobach działania sekt;
6. wiedzę o istocie działania i wpływu środków społecznego przekazu na zachowanie człowieka.
7. w zakresie wartości, młodzież powinna zrozumieć, że zwiększa się jej stopień swobody, ale równocześnie zwiększa się jej poziom odpowiedzialności.

Narzędzia do diagnozy i ewaluacji programu profilaktycznego:

- ✓ wnioski z ewaluacji zewnętrzne,
- ✓ wnioski z ewaluacji wewnętrznej
- ✓ rozmowy indywidualne z uczniami, nauczycielami, rodzicami
- ✓ obserwacja środowiska szkolnego
- ✓ analiza osiągnięć szkolnych
- ✓ analiza dokumentacji szkolnej

Podczas realizacji zadań programu profilaktycznego bazujemy m.in. na technikach:

1. Rozmowy w kręgu

Krąg sprzyja wyrażaniu uczuć i słuchaniu tego co zostało powiedziane (spontaniczne wypowiedzi, rundy, zdania niedokończone, dyskusje klasowe - wymiana opinii, poglądów, analiza sytuacji problemów)

2. Praca w grupach

Szansa do równoczesnej pracy większej liczby uczniów (rozmowy, opracowanie jakiegoś problemu, analiza różnych sytuacji w grupie, sporządzanie list, plakatów)

3. Burza mózgów

W całej grupie - metoda poszukiwania rozwiązań problemów (generowanie pomysłów oraz weryfikacja i wybór rozwiązania)

4. Scenki. Psychodramy

5. Rysunki. Prace plastyczne - angażują emocjonalnie, służą ekspresji uczuć

6. Fantazja. Wyobraźnia sterowana

7. Zabawy

8. Video- sesje

9. Gadżety, pomoce

Formy pracy profilaktycznej: warsztaty, prelekcje, pogadanki, udział w spektaklach, koncertach prof. itp.

ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE WZMACNIANIA CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH.

CZYNNIKI CHRONIĄCE	WZMACNIANIE CZYNNIKÓW CHRONIĄCYCH
1. Rozwijanie silnej więzi rodzinnej.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja wspólnych spotkań z rodzicami i uczniami. 2. Włączanie rodziców do organizacji biwaków, wycieczek, prac na rzecz szkoły. 3. Organizowanie godzin wychowawczych, prowadzonych przez rodziców ekspertów. 4. Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy relacji między rodzicami a dorastającymi dziećmi. 5. Prelekcja dla rodziców na temat dojrzewania dzieci i rodzących się konfliktów międzypokoleniowych – spotkanie z psychologiem z PPP 6. Stosowanie listów pochwalnych do rodziców za wychowywanie dziecka, które ma szczególne osiągnięcia oraz za pomoc szkole.
2. Rozwijanie zainteresowań nauką i szkołą.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność kół przedmiotowych i kół zainteresowań. 2. Ekspozowanie uczniów osiągających bardzo dobre wyniki w nauce i w olimpiadach (gazetka z osiągnięciami uczniów, listy pochwalne) 3. Organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi na godzinach wychowawczych. 4. Spotkania z absolwentami szkoły, studentami. 5. Spotkania z przedstawicielami Urzędu Pracy, PPP na temat sytuacji na rynku pracy. 6. Udział młodzieży w Powiatowych Targach Edukacyjno-Informacyjno – Wydawniczych, Dniach Otwartych w szkołach ponadgimnazjalnych. 7. Kierowanie wniosków o stypendia. 8. Zachęcanie młodzieży do udziału w konkursach. 9. Oceny celujące dla uczniów biorących udział w olimpiadach i konkursach.
3. Poszanowanie praw, norm, wartości i autorytetów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły, WSOZ, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki. 2. Dyskusje na godzinach wychowawczych o znaczeniu statutu i regulaminów. 3. Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy praw dziecka, ucznia, człowieka. 4. Spotkania z prawnikami Sądu – Wydział ds. Nieletnich. 5. Spotkanie ze Specjalistą ds. Nieletnich z Komendy Powiatowej Policji. 6. Przyzwyczajanie uczniów do samooceny w ramach ocen z zachowania. 7. Wyróżnianie uczniów za pracę na rzecz innych.
5. Zachęcanie do przynależności do konstruktywnych grup społecznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spotkania z przedstawicielami SU w klasach. 2. Wybory do SU i działalność w tej organizacji. 3. Nagradzanie uczniów pracujących społecznie. 4. Praca w szkolnych organizacjach i wolontariacie. 5. Współpraca młodzieży z Miejskim Centrum Kultury. 6. Propagowanie zajęć alternatywnych.
6. Zapobieganie niedostatkom ekonomicznym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wypożyczanie podręczników z biblioteki. 2. Dofinansowanie zakupu podręczników. 3. Stypendia socjalne dla młodzieży z OPS. 4. Stypendia finansowane przez prywatnego sponsora lub RR. 5. Sfinansowanie bądź dofinansowanie dożywiania dla uczniów z rodzin słaboupoświadczonych. 6. Sfinansowanie bądź dofinansowanie wycieczek, kolonii, obozów. 7. Zwolnienie w/w uczniów z opłaty za filmy lub spektakle teatralne, koncerty. 8. Zwolnienie uczniów mających trudną sytuację materialną z opłaty na Komitet Rodzicielski, ubezpieczenia 9. Kierowanie do OPS.
7. Zapobieganie niepowodzeniom dydaktycznym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pomoc szkolna wewnątrzklasowa. 2. Pomoc szkolna wewnątrzszkolna. 3. Indywidualne konsultacje z nauczycielem.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Informowanie rodziców o pracy szkoły.	Zapoznanie rodziców ze Statutem Szkoły (w tym WSOZ). Programem Wychowawczym, Programem Profilaktycznym. Organizacja Dni Otwartych Szkoły.
2. Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	Informowanie o wynikach w nauce i zachowaniu na zebraniach rodzicielskich. Indywidualne spotkania rodziców z wychowawcą. Indywidualne spotkania rodziców z pedagogiem. Pisma informujące o obniżonej frekwencji. Indywidualne rozmowy rodziców z dyrektorem szkoły.
3. Współpraca z rodzicami.	Pomoc rodziców w organizowaniu imprez szkolnych. Systematyczna współpraca z Radą Rodziców.
4. Pedagogizacja rodziców.	Spotkania ze specjalistami zajmującymi się profilaktyką. Spotkania z pedagogami.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Propagowanie kursów i szkoleń.	Informowanie nauczycieli o kursach, szkoleniach i konferencjach organizowanych poza szkołą.
2. Organizowanie wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego.	Organizowanie szkoleń i warsztatów dla Rady Pedagogicznej na terenie szkoły.
Propagowanie literatury dotyczącej profilaktyki uzależnień.	Pozyskiwanie i udostępnianie materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ

1. Strategia informacyjna

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi dokumentami regulującymi pracę szkoły oraz prawa i obowiązki ucznia, dziecka	<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem szkoły, WSO, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki. - Godziny wychowawcze dotyczące praw i obowiązków uczniów, praw dziecka.
2. Tworzenie bezpiecznego, wolnego od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy środków uzależniających. - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy psychicznych, ekonomicznych i społecznych skutków uzależnień. - Godziny wychowawcze na temat bezpieczeństwa uczniów w szkole, profilaktyka agresji i przemocy w szkole i poza nią. - Organizowanie spotkań z osobami zajmującymi się zawodowo profilaktyką. - Spotkania z pracownikami PPP, Policji, Sądu Rodzinnego itp. - Profilaktyczne spektakle teatralne. - Programy profilaktyczne dotyczące uzależnień, przemocy.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, lekcje biologii, lekcje wychowania do życia w rodzinie, których tematyka dotyczy okresu dojrzewania. - Spotkania z lekarzami i pielęgniarką szkolną. - Spotkania dla rodziców z ekspertami. - Dyskusje po obejrzeniu filmów na godzinach wychowawczych. - Program „Różowa wstążeczka” – profilaktyka raka piersi. - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zasad właściwego odżywiania (przyczyny powstawania anoreksji, bulimii - pedagog). - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy higieny pracy umysłowej. - Godziny wychowawcze na temat uczenia się. - Spotkania z pracownikami PPP.
4. Diagnozowanie potrzeb bytowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze – pedagog- na temat pomocy materialnej. - Indywidualne rozmowy z uczniami mające na celu rozpoznawanie sytuacji materialnej uczniów. - Indywidualne rozmowy z rodzicami na temat sytuacji materialnej rodziny. - Przekazywanie rodzicom informacji dotyczącej możliwości uzyskiwania pomocy materialnej w szkole i w odpowiednich instytucjach (wyprawka, stypendia, zasiłki, zwalnianie z ubezpieczenia, z komitetu rodzicielskiego)
5. Diagnoza zachowań – rozpoznawanie sytuacji ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> - Nauczyciele i wychowawca prowadzą obserwacje uczniów. - Wychowawcy i pedagog rozpoznają sytuację rodzinną młodzieży. - Pedagog prowadzi rozmowy z uczniami, wychowawcami i rodzicami.

2. Strategia edukacyjna

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie i wzmocnienie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia integracyjno – adaptacyjne. - Tworzenie okazji do wzajemnego poznania się poprzez imprezy klasowe (dyskoteki, biwaki, wycieczki, Andrzejkę, wigilie klasowe itp.). - Ustalenie z klasą zasad wzajemnych relacji w oparciu o dokumenty szkolne.
2. Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym.	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc koleżeńska w nauce. - Indywidualna pomoc i opieka nad uczniami posiadającymi opinię z PPP oraz nad uczniami z trudnościami psychologicznymi. - Godziny wychowawcze dotyczące asertywności i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. - Indywidualne rozmowy pedagoga z uczniami, mające na celu rozładowanie napięcia emocjonalnego, powstałego na tle niepowodzeń szkolnych, konfliktów z rodzicami lub rówieśnikami.
3. Przeciwdziałanie udziałowi uczniów w destrukcyjnych grupach.	- Prelekcja ze specjalistą na temat sekt, psychomanipulacji, jawnego i ukrytego przekazu – pedagog, zaproszony specjalista.
4. Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.	<p>Zajęcia z zakresu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszanowania odmienności – o tolerancji. - komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
5. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, lekcje biologii i chemii, których tematyka dotyczy uzależnień. - Projekcje filmów o tematyce profilaktycznej – pedagog. - Profilaktyczne spektakle teatralne org. przez OWR – spektakle w wykonaniu uczniów Gimnazjum w Rzykach - grupa teatralna „Szczęśniaki”, nauczyciele, pedagog. - Gazetki ścienne – pedagog. - Ulotki – pedagog lub w ramach np.: projektów edukacyjnych. - Włączenie się w ogólnopolskie akcje prozdrowotne: Zachowaj Trzeźwy Umysł, No promil No problem, Światowy Dzień bez tytoniu, Postaw na Rodzinę. - Wywiadówki profilaktyczne dla rodziców.

3. Strategie wzmacniające

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie asertywnych postaw.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka asertywności. - Realizacja na godzinach wychowawczych tematów dotyczących systemu wartości i kształtowania charakteru. - Poprzez analizę postaw życiowych bohaterów literackich kształtować bądź korygować postawy moralne i myślenie wartościujące uczniów.
2. Zapoznanie z zasadami skutecznej komunikacji.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy komunikacji werbalnej i pozawerbalnej – wychowawcy, pedagog. - Rozwijanie w szkole pozytywnych więzi między wychowawcą, uczniami i ich rodzicami: rozmowy, wspólne wyjścia, wyjazdy, wycieczki.
3. Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, na których podejmowana jest tematyka dotycząca samooceny i poczucia własnej wartości – wychowawcy, pedagog. - Promowanie sukcesów młodzieży (artystycznych, naukowych, sportowych itp.). - Wdrażanie uczniów do systematycznej pracy nad sobą i samowychowania.
4. Profilaktyka chorób XXI wieku.	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z lekarzami różnych specjalności, z pielęgniarką szkolną. - Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na godzinach wychowawczych, lekcjach biologii, wychowania fizycznego. - Gazetki ścienne i ulotki. - Udział w ogólnopolskich akcjach prozdrowotnych – wg harmonogramu pracy pielęgniarki szkolnej.

4. Strategie kompleksowe

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych za podejmowane decyzje i zachowania.	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie kilku tematów godzin wychowawczych wspólnie z uczniami i rodzicami. - Przeprowadzenie wśród uczniów ankiety badającej potrzeby i wartości uznawane przez uczniów. - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy właściwych, adekwatnych wyborów. - Działalność uczniów w organizacjach uczniowskich. - Godziny wychowawcze i lekcje religii, których tematyka dotyczy hierarchii wartości i ideałów. - Dyskusje na języku polskim o wzorcach osobowych i literaturze, filmie, sztuce teatralnej itp. - Udział uczniów w akcjach charytatywnych, wolontariacie.

	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc koleżeńska. - Udział w projekcie DBI. - Działalność społeczna na rzecz szkoły i środowiska.
2. Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go.	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z prawnikiem lub kuratorem sądowym. - Spotkania z przedstawicielami policji. - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy obowiązków ucznia i odpowiedzialności za ich lekceważenie.
3. Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień. - Filmy i spektakle teatralne, których tematyka dotyczy uzależnień i dyskusje na godzinach wychowawczych – wychowawcy, pedagog. -
4. Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu.	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z psychologiem, doradcą zawodowym z PPP, warsztaty, indywidualne badania preferencji zawodowych uczniów w PPP. - zajęcia z doradztwa zawodowego dla uczniów Gimnazjum w ramach europejskiego projektu „Akcja Informacja” . - Udział młodzieży w „Dniach otwartych” szkół ponadgimnazjalnych. - Udział uczniów w spotkaniach z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych na terenie ZSS w Rzykach - Udostępnianie uczniom materiałów informacyjnych ze szkół ponadgimnazjalnych. - Udział młodzieży w XI PTEWI. - Udostępnianie uczniom informacji dotyczących rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych. - Zebranie z rodzicami uczniów klas III z doradcą zawodowym z PPP dot. wyboru szkoły przez ich dzieci. - Elektroniczna rekrutacja.

5 Strategie alternatywne

ZADANIA	FORMY REALIZACJI
1. Praca w organizacjach działających w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> - Działalność Samorządu Uczniowskiego. - Działalność w LOK. - Wprowadzenie dodatkowych zajęć odpowiadających preferencjom, zdolnościom i zainteresowaniom uczniów.
2. Zajęcia sportowe.	<ul style="list-style-type: none"> - Udział młodzieży w sekcjach sportowych, LUKS.
3. Zajęcia pozalekcyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - Koła przedmiotowe. - Koła zainteresowań. - Chór. - Kleksik.

	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja projektów edukacyjnych o ciekawej tematyce. - Przygotowanie spektaklu profilaktycznego przez uczniów gimnazjum.
4. Organizacja imprez masowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Wycieczki klasowe. - Wyjścia na spektakle filmowe. - Wyjazdy do teatru. - Dyskoteki szkolne. - Organizacja Andrzejek z loterią fantową, wigilijek klasowych we współpracy z rodzicami uczniów.
5. Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów sportowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Udział uczniów w konkursach wiedzy. - Udział w olimpiadach przedmiotowych. - Udział młodzieży w zawodach sportowych.

OCZEKIWANE EFEKTY PROFILAKTYKI PIERWSZORZĘDOWEJ.

1. Uczniowie mają szeroką wiedzę o:

- przyczynach i skutkach przemocy, agresywnych zachowań
- problemach uzależnień i ich skutkach
- wpływie środków odurzających na różne formy aktywności człowieka (nauka, praca, sport), skutkach psychologicznych, społecznych, prawnych używania środków odurzających
- alternatywnych możliwościach spędzania czasu wolnego
- aktach prawnych regulujących życie szkoły

2. Zmiany w postawach i zachowaniu. Uczeń:

- ✓ posiada ukształtowane zasady moralne i rozróżnia zagrożenia, jakie człowiek napotyka w swym życiu,
- ✓ rozumie istotę zachowań agresywnych,
- ✓ przyjął prawidłową postawę wobec używania środków odurzających,
- ✓ rozumie istotę presji rówieśników i potrafi się jej przeciwstawić,
- ✓ ma poczucie własnej wartości i wie jak pracować nad jej podnoszeniem,
- ✓ posiada prawidłową motywację do pokonywania trudności,
- ✓ zna zasady dobrej komunikacji interpersonalnej,
- ✓ potrafi określić i nazwać pozytywne i negatywne emocje,
- ✓ rozumie, czym jest stres i wie, jak sobie z nim radzić,
- ✓ zna sposoby rozwiązywania konfliktów i osiągania kompromisu,
- ✓ rozumie czym są zachowania asertywne.

ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI DRUGORZĘDOWEJ.

Profilaktyka drugorzędowa adresowana jest do grup uczniów o podwyższonym ryzyku dysfunkcyjności, u których występują liczne lub poważne problemy osobiste, rodzinne, szkolne, a działania informacyjne i edukacyjne już nie wystarczają. Niezbędna staje się głębsza interwencja poprzedzona specjalistyczną diagnozą pozwalającą określić stopień zagrożenia oraz charakter i głębokość problemów psychologicznych, rodzinnych czy szkolnych.

Celem tej profilaktyki jest umożliwienie młodzieży wycofania się z ryzykownych zachowań.

Do grupy „podwyższonego ryzyka” zaliczamy osoby, które:

- a) żyją w złych warunkach ekonomicznych,
- b) wychowywane są w rodzinach patologicznych,
- c) doświadczyły przemocy fizycznej lub psychicznej,
- d) doświadczyły przez dłuższy czas sytuacji traumatycznych (ból fizycznego, choroby, urazy),
- e) osoby, u których pojawiły się w zachowaniu symptomy zachowań ryzykownych.

W przypadku stwierdzenia zachowań nagannych (na podstawie rozmowy z wychowawcą, wizyty domowej) dyrektor szkoły, pedagog, podejmują działania zmierzające do zminimalizowania ich skutków, przewycięzania zachowań destrukcyjnych i obniżenia prawdopodobieństwa wystąpienia ich w przyszłości (tzw. profilaktyka objawowa).

